

NEWSLETTER

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Editorial

Václav Klaus: **Souboj s inflací vyžaduje rozpočtové škrty**

Jiří Weigl: **Tento způsob naší demokracie zdá se mi poněkud nešťastným**

Zpráva z diskuse IVK o stavu demokracie

Jiří Weigl: **Pět poznámek k údajně první dobré zprávě letošního roku**

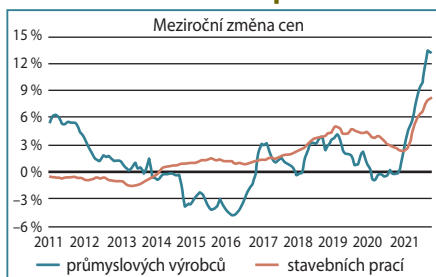
Ivo Strejček: **Programové prohlášení Fialovy vlády. Ne politický, ale úřednicko-byrokratický text**

IVK k útoku Markéty Pekarové Adamové na Maďarsko

Jiří Weigl: **Německo na křižovatce a my s ním**

LEDNOVÝ GRAF IVK

Ceny průmyslových výrobců a stavebních prací

Zdroj: ČSÚ, 2022

Institut Václava Klause o.p.s.

Šárecká 29
160 00 Praha 6

e-mail: office@institutvk.cz
www.institutvk.cz

IVK – Newsletter
Institutu Václava Klause
Registrace MK ČR E 11024
Periodicita: měsíčník
Datum vydání: 28. 1. 2022

Souboj s inflací vyžaduje rozpočtové škrty

Václav Klaus

Před třemi měsíci vydala MF Dnes můj článek „Dnešní hrozbu inflace strašlivě podceňujeme“. Tam sice to podstatné napsáno bylo, ale je třeba jít dál. Čas nemilosrdně plyne. V politice se zatím nic neděje, ač za uplynulé tři měsíce inflace viditelně zrychlila.

Obří deficit našeho státního rozpočtu (vypadá to více než 400 mld. Kč) bez jakýchkoli náznaků šance na jeho odstranění přetrvává.

Obří deficit našeho státního rozpočtu (vypadá to více než 400 mld. Kč) bez jakýchkoli náznaků šance na jeho odstranění přetrvává. Odcházející ministryně financí sice ukazovala grafy, že je náš deficit v rámci EU stále ještě relativně malý, ale zapomněla dodat, že jde hlavně o jeho dynamiku (a ta je jedna z nejhorších) a o to, že všem zemím není a nebude měřeno stejně. Co může Itálie nebo Belgie, nemůže Česká republika.

Radikální plán rozpočtových škrtnů nebyl představen ani po volbách, tedy v průběhu října až prosince, a já si nedovedu představit, že by byla Fialova vláda schopna takový plán – kdyby ho měla – dodnes úspěšně utajovat.

Žádná politická strana, která uspěla v nedávných volbách a dostala se do parlamentu, nepředložila plán, jak se deficitu zbavit. Ani tomuto tématu ve svých volebních programech nedala viditelnou prioritu, což byla neodpustitelná chyba nejen politiků, ale i „hlídacích psů demokracie“, našich novinářů. Proč tlačí jen na některé věci (na ty politicky korektní, mediálně oblíbené a hlavně snadné k pochopení), proč netlačili na supertéma rozpočtového deficitu už

před volbami? Odpověď je zcela banální – báli se. Báli se voličů.

Radikální plán rozpočtových škrtnů nebyl představen ani po volbách, tedy v průběhu října až prosince, a já si nedovedu představit, že by byla Fialova vláda schopna takový plán – kdyby ho měla – dodnes úspěšně utajovat. A jaký by k tomu měla důvod? Před volbami by to smysl mít mohlo, teď už to určitě žádný smysl mít nemůže. Evidentně takový plán neexistuje.

Chtělo by to nějakou osobnost, nějakého – jak se teď módně říká – „Pana inflace“ (Mr. Inflation). Objeví se u nás nějaký odvážný „utahovač opasek“? Bude ochoten ohrožit svůj pracně vytvořený politický kapitál?

EDITORIAL

Inflace se i v posledním měsíci roku meziročně zvýšila (6,6 %), proto ani první číslo letošního Newsletteru nemůže začínat jiným tématem. Úvodní text Václava Klause se stal základem pro vznik první letošní publikace „Návrat inflace“ s podtitulem „kluzká cesta bezstarostného zadlužování“. Anotaci na knihu, která vychází v nejbližších dnech, naleznete na dalších stránkách.

Že jsme na hayekovské „slippery road“ nejen co se týče zadlužení a inflace píše ve svojí esejí o podobě naší demokracie Jiří Weigl. Forma v podobě PR dnes, zdá se, zcela zvítězila nad jakýmkoli vážným obsahem. A zdaleka se to netýká jen Babiše a hnutí ANO, jimž je „marketingovost“ neustále vyčítána. Problém je o poznání hlubší. IVK nad tímto textem uspořádal širší diskusi, které se jako hosté zúčastnili bývalý premiér Petr Nečas a ombudsman Stanislav Křeček. Zprávu o této debatě si můžete přečíst dále v Newsletteru a její záznam pustit na našem webu nebo YouTube kanále.

Nová vláda získala důvěru Poslanecké sněmovny s programovým prohlášením, jehož součástí byla v kapitole zahraniční věci jako bod číslo dvě věta, že „spolupráce ve Visegrádské skupině bude součástí našich vazeb na všech úrovních“. O svérázném naplňování tohoto programového bodu nás v lednu přesvědčoval

(Pokračování ze strany 1)

svými výroky nejen nový ministr pro EU Bek, ale za asistence ministra zahraniční Lipavského také předsedkyně Sněmovny Pekarová Adamová svými útoky na maďarského premiéra. Mimochodem založenými na evidentní desinformaci. Reakce českého předsedy vlády a ujištění, že nejde o oficiální postoj ČR, doposud nepřišla. Stanovisko IVK k této události proto přinášíme i našim čtenářům.

Širší pohled na zmiňované programové prohlášení v lednovém čísle prezentuje Ivo Strejček. Najdete zde ale také texty Jiřího Weigla o Německu po Angele Merkelové nebo o první zdánlivě pozitivní energeticko-jaderné zprávě tohoto roku.

Filip Šebesta

Bude schopen vysvětlit to svým spoluobčanům? Půjde cestou plošné restriktce, kterou jsem já jako ministr financí udělal na počátku roku 1990, nebo půjde cestou sofistikovaně strukturovaných škrtek (jak jsme se o to pokoušeli na jaře 1997)?

Chtělo by to nějakou osobnost, nějakého – jak se teď módně říká – „Pana inflace“.

Obávám se, že to druhé možné není. Příliš strukturované škrty nebudou prosaditelné jak vzhledem k síle mocných zájmových skupin, tak vzhledem k vysoce ideově i zájmově nesourodé vládě, která nějak musí uspokojit všech pět stran, které ji tvoří. Bude to na úkor těch či oněch? Udrží se křehká koalice pěti stran pohromadě? Někteří z těchto stran budou úspěšně hrát roli „černého pasažéra“ – klasický černý pasažér „zapomněl“ zaplatit předem, tento černý pasažér nebude chtít platit následně (a bude říkat, že on by to tak nedělal).

Já doporučuji plošné škrty (s velmi opatrným seznamem výjimek). Známý americký ekonom E. P. Lazear před deseti lety, v momentu, kdy americká ekonomika řešila obří rozpočtový deficit, který byl dědictvím kri-

ze let 2008-2009, navrhl v článku „How to Grow out of the Deficit?“ (Hoover Digest, č. 1, 2011) zajímavé plošné pravidlo: „tempo růstu státních výdajů nesmí být vyšší, než míra inflace mínus jedno procento“. Je samozřejmě možné – podle vážnosti situace – volit více nebo méně než jedno procento, ale o to mi teď nejde. Považuji to za srozumitelný koncepční návrh pro plošné škrty.

Já doporučuji plošné škrty (s velmi opatrným seznamem výjimek).

Je někdo z dnešních ministrů schopen vymyslet a prosadit nějaké takové schéma? Je toho schopen neekonom Stanjura? A měl by na to dostatečnou politickou sílu? Jak je možné, že designovaný ministr financí mlčí? Co od něho máme očekávat? Nebo je ve vládě nějaký jiný ekonom, a hlavně makroekonom? Slovenský bankéř (který fungoval v rakouské bance Die Erste) jím není. Mimochodem, po Babišovi bude další slovenský byznysmen ministrem v české vládě.

Nikdo – ač není žádný plán rozpočtových škrtek – nezmiňuje alternativní řešení, kterým je možné zvyšování daní. To můžeme chápat, ale znamená to, že bude rozpočtový deficit přesouván na budoucí daňové poplatníky, na budoucí generace, na naše děti a vnoučata. Děláme jim to vědomě? Neschováváme se před jejich budoucím osudem za dnešní rozdávání často zcela zbytečných vánočních dárků?

Není smíření se s inflací, nebo dokonce čekání na inflaci, nahlas nevyzřelým záměrem Fialovy vlády?

A nejen to. Není smíření se s inflací, nebo dokonce čekání na inflaci, nahlas nevyzřelým záměrem Fialovy vlády? Nebude Fiala svým typickým vyhýbavým způsobem říkat, že oni inflační nerovnováhu nezpůsobili? A proto nebude spěchat? Čekání by však bylo velkou chybou.

publikováno v MF Dnes dne 29. 12. 2021

NOVINKA

Návrat inflace

Je mimo veškerou pochybnost, že jednou z nejučinnějších cest k rozvratu ekonomiky, k politickému chaosu a k ozebračení a tím k radikalizaci tisíců či milionů lidí je inflace. A ta teď hrozí. Nejen hrozí, už ji prožíváme. Inflace je u nás i v celém západním světě realitou. Dokazují to pocity a autentická zkušenost lidí, dokazují to i – jakkoli nepřesná – statistická data.

Inflace, jako projev vážné ekonomické nerovnováhy, má své konkrétní ekonomické příčiny, které na poptávkové straně vyplývají z chování centrálních bank a vlád jednotlivých zemí. Toto jejich chování má však své daleko obecnější, ekonomickou dimenzi reality přesahující příčiny, které jsou spojeny se společenským (a ekonomickým) uspořádáním zemí. Mají tedy systémový charakter. Souvisejí i s dominantním způsobem myšlení dané chvíle. Není to náhodný defekt myšlení a chování bankéřů a finančníků.

Mimořádnou roli při vzniku inflace dnes hraje „nárokový“ způsob uvažování, který se v soudobém světě bezprecedentně rozšířil. Vede k přetrhání vazby výkonu a nároku, zásluhy a odměny a ke smíření se vlád (a centrálních bank) s touto charakteristikou dnešní doby. Tato systémová (tedy s konkrétní hospodářskou politikou bezprostředně nesouvisející) charakteristika nesmírně zužuje schopnost vlád a centrálních bank se s inflací vypořádat. To, nicméně, řadu jejich evidentních selhání nijak neomlouvá.

Václav Klaus

Návrat inflace

kluzká cesta
bezstarostného
zadlužování

Návrat inflace:
Kluzká cesta bezstarostného zadlužování
Václav Klaus, Praha, Institut Václava Klause
2022, ISBN 978-80-7542-080-0.
80 stran, 150 Kč, www.institutvk.cz

Předplatné IVK

institut
VÁCLAVA
KLAUSE

Předplatné IVK zahrnuje pravidelný newsletter, newslettery plus, sborníky a ostatní publikace, pozvánky na semináře.

Základní cena předplatného je 660 Kč.
Studentské předplatné 330 Kč.

predplatne@institutvk.cz

Tento způsob naší demokracie zdá se mi poněkud nešťastným

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Začátkem prosince proběhl globální on-line summit o demokracii, který zorganizoval americký prezident Biden. Vyspělý Západ si tak tváří v tvář drtivému ekonomickému a mocenskému nástupu Číny chce touto a jí podobnými akcemi dodat sebevědomí a přesvědčit ostatní nezápadní svět, že náš příklad je stále nejlepší a hodný následování.

Demokracie, tj. vláda lidu, je prostředkem k zajištění dobré správy věcí veřejných, která je podmínkou prosperity země a jejích obyvatel.

Demokracie, tj. vláda lidu, je prostředkem k zajištění dobré správy věcí veřejných, která je podmínkou prosperity země a jejích obyvatel. Na základě dlouhodobých historických zkušeností jsme si na Západě zvykli říkat, že je podmínkou nutnou pro takový vývoj. Dnes jsme však často zaskočeni tím, že jiné země, které nemají tradici demokratické vlády a ani se o její převzetí nesnaží, se rozvíjejí rychleji, zmenšují historický náskok, který jsme v minulých dobách získali, a velmi často nás v klíčových rozvojových parametrech předbíhají.

Hlavní systémovou předností demokracie nad autoritativními režimy nepochybně je, že umožňuje pravidelné střídání vlády podle předem jasných a respektovaných pravidel.

Hlavní systémovou předností demokracie nad autoritativními režimy nepochybně je, že umožňuje pravidelné střídání vlády podle předem jasných a respektovaných pravidel. Další předností až dosud byl princip, že je garantována existence opozice a že v konfrontaci různých politických koncepcí, názorů a vizí vzniká politický program, který je na základě rozhodnutí voličů realizován. Permanentní legální politická opozice má být garancí prevence chyb a zneužití moci. Toto vše zajišťuje systém vlády práva garantující práva jednotlivce a občana. Vše je založeno, popsáno a rozpracováno v nepřeberných dílech myslitelů, vědců i politiků a doloženo bezpříkladným civilizačním vzestupem Západu v uplynulých třech staletích.

Dnes, přes halasné vyzvání demokracie, nás však žitá realita přesvědčuje mnohdy o tom, že král je nebo začíná být nahý. Bavme se o tom na našem příkladu, byť i mnohde jinde, i v samotných USA, se dosavadní demokratický systém silně otrásá. Ptejme se, proč u nás demokratický systém namísto kompetentního a odpovědného vládnutí plodí spíše chaos, diletantství a neodpovědnost. Hledejme odpovědi na otázku příčiny rostoucí nespokojenosti veřejnosti s politickými poměry a všeobecné deziluze. Pokusme se naznačit alespoň některé možné příčiny.

Zastupitelská demokracie, jak ji praktikujeme u nás, je založena na svobodné soutěži politických stran, které mají vyjadřovat a reprezentovat rozdílné politické zájmy existující ve společnosti. Měly by tudíž mít jasnou ideologii a strukturu schopnou podobné názory a postoje mezi obyvatelstvem identifikovat, šířit je a agregovat. Demokratická politická strana by měla rovněž mít demokratické vnitřní mechanismy, jejichž prostřednictvím generuje osobnosti schopné její program reprezentovat navenek v orgánech veřejné moci. Toto vše může dobře fungovat pouze tehdy, pokud má daná strana relativně početnou členskou základnu.

Tak tomu bývalo v dobách minulých, za monarchie a první Československé republiky, kdy politické strany zastoupené v parlamentu měly statisíce členů. V okolních zemích – Rakousku, Německu – to platí více či méně dosud. V takovém případě lze předpokládat, že demokratické mechanismy mohou řádně fungovat a umožňují vznik konkurenčního prostředí zajišťujícího to, že se do čela mohou dostat schopné a kompetentní osobnosti. Silná a velká strana je schopna mít odpovídající politické struktury, aparát i odborníky, s jejichž pomocí může realizovat vlastní program a v případě volebního vítězství skutečně řídit státní byrokracii.

Ptejme se, proč u nás demokratický systém namísto kompetentního a odpovědného vládnutí plodí spíše chaos, diletantství a neodpovědnost.

U nás však politické stranictví prochází fatálním úpadkem, jehož kořeny můžeme hledat v jeho diskreditaci v éře komunismu. Dnešní politické strany jsou spíše kluby s několika málo tisíci, či dokonce stovkami členů. Takto slabé struktury postřádají pro úspěšné vládnutí skoro všechny – osobnosti, odborníky, aparát, finance atd. Oprávněně jsou často spíše než stra-

nami nazývány politickými projekty, za jejichž existencí a fungováním se skrývají parciální zájmy konkrétních domácích či zahraničních hybatelů.

U nás však politické stranictví prochází fatálním úpadkem, jehož kořeny můžeme hledat v jeho diskreditaci v éře komunismu.

Jejich volební souboje čím dále tím více ztrácejí charakter otevřené demokratické soutěže a mění se na kontest mediálních manipulativních kampaní, kde rozhoduje bulvární marketing a nikoliv programy, natož pak ideologie. Politika přestává pokrývat názorové a zájmové rozdělení společnosti, přestává mít schopnost a zájem řešit skutečné problémy, slouží stále více svým sponzorům či vnějším zájmům než vlastním voličům a spoluobčanům.

Do exekutivních funkcí se dostávají nepřipravení, náhodní lidé bez kvalifikace a potřebných zkušeností na to, aby byli schopni řídit ministerstva či vést mezinárodní jednání.

Do exekutivních funkcí se dostávají nepřipravení, náhodní lidé bez kvalifikace a potřebných zkušeností na to, aby byli schopni řídit ministerstva či vést mezinárodní jednání. Personální slabost a odborná vyprázdňenost prakticky všech našich politických stran vede k tomu, že jejich nekvalifikovaní političtí nominanti jsou totálně závislí na expertize aparátu ministerstev, jimž jsou v případě úspěchu posazeni do čela.

Je příznačné, že prakticky všechny naše politické strany nejsou o své budoucí politice schopny cokoliv konkrétnějšího říci do té doby, než pro ně po vstupu do vlády začne pracovat aparát ministerstev. To vede v praktické rovině k tomu, že vládnou úředníci. Na jednání vlády nekvalifikovaní politici náhodou se ocitnou v ministerských funkcích si navzájem většinou pouze předčítají stanoviska, která jim napsali úředníci jejich ministerstev, a schopni diskutovat jsou většinou pouze materiály, které sami předkládají. Příznačná je praxe, která se rozmohla za několika posledních vlád, že velká část materiálů, předložených do vlády, se vůbec neprojednává a schvaluje se en bloc bez rozpravy.

Za takových poměrů začínají demokratické mechanismy ztrácet smysl a stávají se drahým luxusem. Vládnou nikomu neod-

povědní úředníci zabetonovaní ve svých funkcích služebním zákonem. Moc toho nejnižšího referenta na ministerstvu je téměř absolutní. Co do spisu napíše, to z něj lze odstranit velmi a velmi obtížně. Všichni nadřízení se na spis pouze připodepisují, a tak jako nůž máslem mohou legislativním procesem projít děsivé věci, které je nesmírně těžké napravit. Každý by mohl uvést spousty případů legislativních zmetků a nesmyslů. Politické strany tomu nejsou schopny zabránit, neboť nedisponují vlastním odborným aparátem, který by byl schopen vznikající legislativu analyzovat, politicky oponovat a hlídat její soulad se stranickým či vládním programem. Poslanci pak hlasují velmi často mechanicky podle pokynů.

Je příznačné, že prakticky všechny naše politické strany nejsou o své budoucí politice schopny cokoliiv konkrétnějšího říci do té doby, než pro ně po vstupu do vlády začne pracovat aparát ministerstev.

V exekutivě bují nepřekonatelný resortismus, kterému napomáhá koaliční charakter vládnutí, kdy si jednotlivé vládní strany z vybojovaných ministerstev vytvářejí vlastní opouzdrěné pašalíky, jejichž nedotknutelnost chrání před ostatními, především pak před premiérem.

Dalším problémem je roztržštěnost veřejné moci vznikem samosprávné územní demokracie. Existence samosprávných krajů vy-

tvořila do značné míry autonomní krajská mocenská centra, dále oslabující celostátní vedení hlavních politických stran. Ty přestávají být jednotným organismem a stávají se konglomerátem regionálních zájmových skupin, což dále rozkolísává celostátní politiku a limituje akceschopnost vedení. Vytváření jednotné politické linie je i na vnitrostranické úrovni velmi složité.

Dalším problémem je roztržštěnost veřejné moci vznikem samosprávné územní demokracie.

Rozmáhání dalších a dalších tzv. nezávislých, tj. nikomu neodpovědných regulačních orgánů rozšiřuje pole pro uplatňování byrokratické zvlů, stejně jako opouzdrěná justice, vymknutá z jakékoliv veřejné kontroly a vlamující se do exekutivy.

Základní demokratické principy jsou pak negovány stávající praxí uvnitř EU, kdy bruselská byrokracie bez jakékoliv demokratické legitimacy vytváří předpisy a regulace, které národní orgány mohou pouze přijmout a aplikovat. Zde jakákoliv demokratická vazba a odpovědnost těch kdo vládou vůči voličům a občanům zcela chybí.

Zájmem politiků se stává pouze znovuzvolení. Jejich horizonty uvažování jsou zcela podřízeny tomuto cíli, cokoliiv, co přesahuje délku volebního období, těžko získává prioritu. Výsledkem je neodpovědnost, účelovost, plýtvání a nehospodárnost. Volební cyklus totálně deformuje a téměř vylučuje odpovědné vládnutí. Vůbec už

nehovořím o tom, jakou hrozbu pro legitimitu a férovost volebního procesu a na něm založené politické demokracie představují takové „inovace“ jako je rozšiřování korespondenčního a internetového hlasování, umozňující volební podvody a manipulace.

Zájmem politiků se stává pouze znovuzvolení. Jejich horizonty uvažování jsou zcela podřízeny tomuto cíli, cokoliiv, co přesahuje délku volebního období, těžko získává prioritu.

Výsledkem těchto všeobecných poměrů, z nichž pouze o některých bylo hovořeno výše a které nejsou většinou ani specificky české, je bohužel občanovi odcizený systém, v němž je mu vláda stále více vzdálena a názor občana je velmi často zcela ignorován. Praktické politice dominují prázdné sliby, neodpovědnost, alibismus, nekompetence a konformismus.

Měli bychom proto opustit přezíravý postoj vůči jiným zemím, které nespĺňují kritéria, která jsme pro jejich politické systémy my sami stanovili. Defekty našeho systému, které vedou k zjevné krizi, vyžadují vážné zhodnocení a hledání nápravy. Na to bychom se měli soustředit především, aby- chom mohli být skutečným a přesvědčivým příkladem jiným. Zatím tomu tak není a nemůže být.

publikováno v *Orientaci Lidových novin*
dne 8. 1. 2022

Zpráva z diskuse IVK o stavu demokracie

Dne 11. ledna 2022 uspořádal Institut Václava Klause další ze svých seminářů, tentokrát s názvem Stav demokracie. Vzhledem k aktuálním podmínkám, které neumožňují pořádat taková setkání ve větších přednáškových sálech za účasti širšího publika, museli jsme i v tomto případě využít video přenos (celý záznam diskuse je dostupný na www.institutvk.cz).

Vedle ředitele IVK Jiřího Weigla účast v diskusi přijali ombudsman Stanislav Křeček a bývalý premiér vlády ČR Petr Nečas. Celou diskusi uvedl, moderoval a glosoval prezident Václav Klaus.

Podkladem a východiskem k celé diskusi se stal text Jiřího Weigla „Tento způsob naší demokracie zdá se mi poněkud nešťastným“ (viz str. 3 a 4), který autor připravil pro přílohu Lidových novin Orientace.

Václav Klaus ve svém úvodním slově zdůraznil aktuálnost textu Jiřího Weigla, který přiměl náš institut se nad jeho obsahem nejen vážně zamyslet, ale přizvat k diskusi i významné osobnosti, které mají k danému

tématu co říci. Z některých úvodních myšlenek **Václava Klause**:

– demokracii nejvíce poškozují ti, kteří si myslí, že demokracii stačí vyhlásit a dál již o její kvalitu nepečovat;

– pro účinnost demokracie je naprosto klíčová úloha politických stran (vzývání ideálu „athénské agory“ je v moderní době nejen neproduktivní, je fakticky nemožné);

– ústřední roli politických stran pro rozvoj demokracie v českém politickém prostředí nejvíce zpochybnil Václav Havel;

– Václav Klaus připomněl i mimořádnou zkušenost Jiřího Weigla (od působení na ministerstvu financí, přes šéfa poradců předsedy vlády až po kancléře presidenta republiky), která jej opravňuje a kvalifikuje vážně se stavem demokracie u nás zabývat, posuzovat, hodnotit jej a činit zobecňující soudy.

Jiří Weigl ve svém vystoupení shrnul obsah svého výchozího textu a mimo jiné připomněl svá základní východiska:

– nemáme právo vnucovat jiným naši podobu demokracie, když my sami s kvalitou naší demokracie spokojeni nejsme a být nemůžeme;

– nejsme majitelé demokracie, nejsme hlasatelé demokracie, a proto nemůžeme být exportéry demokracie;

– benefity demokracie jsou střídání vlád a existence legitimní opozice;

– role politických stran je pro kvalitu demokracie klíčová;

– demokracie je nejen nástrojem ke správě věcí veřejných, je garantem pro prevenci chyb a umožnění existence nezbytné opozice;

– kvalita naší demokracie – a je v našem zájmu si to uvědomit – se nachází v krizi;

– demokratický systém je principálně založen na konkurenci politických stran. Stav, do kterého se politické strany v současnosti u nás dostaly, není dobrý. Krize stranictví způsobila ztrátu masovosti členských základů politických stran, což vede ke ztrátě odborného zázemí. I z to-

hoto důvodu jsou pak politikové snadněji obětí byrokratických ministerských aparátů („dnešní politické strany nejsou schopny nic říkat bez úředníků ministerstev“);

– Vrcholným symbolem krize demokracie je dnešní Evropská unie.

Petr Nečas, bývalý premiér a bývalý předseda ODS, vystoupil s následujícími názory a poznámkami k nastolenému tématu:

– západní politický systém založený na individuální zodpovědnosti k Bohu, historii římského práva, antické filozofii, racionalismu a osvícenství je nepřenositelný do kterékoliv jiné části světa a praktická západní politika by si to měla uvědomit a nesnažit se svůj model demokracie vnučovat zemím s odlišnými tradicemi a východisky;

– demokracie západního typu čelí podle Nečase hrozbám: médií, vlivu nevolených struktur, vzrůstajícímu vlivu nadnárodních institucí, vlivu velkých korporací, expertismu, antikapitalismu a pokusům o demontáž tradičních politických stran;

– dochází k poškození některých politických institucí. Příkladem je podle Nečase útok na instituci svobodných voleb například prostřednictvím korespondenčního nebo internetového hlasování, kde nemůže být zaručena tajnost volby.

Ombudsman **Stanislav Křeček** shrnul krizi současné demokracie do následujících poznámek:

– sociální sítě tím, že podporují vznik skupin účastníků na bázi izolovaných zájmů, bohužel nahrazují stranictví;

– ohrožením dnešní demokracie je neschopnost najít většinu;

– rozlišujeme odbornost profesní a odbornost politickou (politik nemusí být nutně odborníkem v dané oblasti, ale musí mít schopnost politickou přesvědčit občany o správnosti svých návrhů);

– z centra zájmu politiky se vytrácí „člověk“ se svým „obyčejným životem“ a je nahrazován nekritickým a iracionálním politickým zájmem o „planetu“;

– demokracii ohrožuje ztráta respektu k jejím symbolům a institucím.

Celá diskuse trvající asi sto minut se v přímém přenosu těšila velké pozornosti diváků. I to je povzbuzením pro IVK, aby v podobných diskusích na vážná témata naší současnosti brzo pokračoval.

Ivo Strejček, 12. 1. 2022

Pět poznámek k údajně první dobré zprávě letošního roku

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Hned na nový rok dolehla k uším české veřejnosti „první radostná zpráva nového roku“ – Evropská komise prý ve svém připravovaném návrhu hodlá zařadit jádro a zemní plyn mezi „zelené“ (tj. čisté) zdroje energie, čímž zabrání jejich diskriminaci byrokratickými omezeními v oblasti financování a povolovacího řízení. To má umožnit postavení dalších bloků existujících českých jaderných elektráren v následujících několika dekádách.

Člověku v této věci přichází na mysl několik poznámek:

1. Radujeme se, že nám EU možná povolí si na našem území a za naše peníze postavit elektrárnu, kterou naše ekonomika nutně potřebuje. Tak je to s naší suverenitou a vládou nad našimi věcmi. Nikomu však toto zjevné poddanství nevadí. Všichni čeští politici i mediální komentátoři záměr EK radostně podpořili a současný i bývalý

premiér pochválili svůj podíl na tomto zatím virtuálním úspěchu. Zda něco reálného přinese, však vůbec není jisté – super vlivné Německo a jeho spojenci – Rakousko a Lucembursko – tento záměr Evropské komise okamžitě odmítli. Navíc se zdá, že návrh EK bude obsahovat fakticky nesplnitelné omezující podmínky.

Radujeme se, že nám EU možná povolí si na našem území a za naše peníze postavit elektrárnu, kterou naše ekonomika nutně potřebuje. Tak je to s naší suverenitou a vládou nad našimi věcmi.

2. Záměr rehabilitovat jádro v evropském energetickém mixu získává za současné situace velmi bizarní příchut. Přichází v době, kdy Německo právě dokončuje odstavení svých posledních jaderných elektráren v rámci svého kontroverzního projektu Energiewende, přijatého bývalou kancléřkou Merkelovou. Německo zavírá s ohromnými náklady dlouhodobě funkční, vybudované, technologicky a bezpečnostně spolehlivé jaderné zdroje. Z druhé strany

však – bude-li návrh přijat – EK umožní nám a dalším zemím dlouhá léta stavět za enormních nákladů jaderné elektrárny nové. Předpokládá se, že elektřinu našich nových jaderných bloků budeme posílat zpět do Německa, jehož obří nově budované obnovitelné zdroje se bez podobných záložních elektráren nebudou moci obejít. Pro nás to bude znamenat dlouhodobou zátěž výstavbou extrémně drahých energetických kapacit po dobu dvaceti a více let s jistým dopadem na udržování vysoké ceny elektrické energie pro naše obyvatele, místo toho, abychom mohli využívat možnosti dovážet čistou elektřinu z již existujících německých elektráren.

Německo zavírá s ohromnými náklady dlouhodobě funkční, vybudované, technologicky a bezpečnostně spolehlivé jaderné zdroje.

3. Celý tento týatr kolem jaderné energetiky probíhá v éře zeleného klimatického afektu, kdy uhlíková neutralita byla nucena celé EU jako kategorický imperativ pro všechny stránky života společnosti. Je třeba

se ptát, jaký to má všechno smysl? Jak souvisí zavření německých jaderných elektráren a budování nových v jeho sousedství s ochranou klimatu a uhlíkovou neutralitou ví pouze pánbůh. Je jisté, že milióny tun betonu a dalších materiálů, které budou muset být pro výstavbu nových elektráren vyrobe-

Do Francie, zdá se, vkládáme znovu naděje ne nepodobné éře první republiky. Francie však bojuje za sebe, neboť 70 % její výroby elektřiny zajišťuje jádro.

ny a použity, zatíží ekologii planety daleko více než pokračování v provozu již stojících německých jaderných elektráren. Proti této podobě ekonomické integrace představuje stará RVHP příklad racionality a rozumu.

4. My však jásáme, že pro nás toto Pyrrhovo vítězství vybojovala Francie a vyjadřujeme

svému novému klíčovému spojení v EU vděčnost. Do Francie, zdá se, vkládáme znovu naděje ne nepodobné éře první republiky. Francie však bojuje za sebe, neboť 70 % její výroby elektřiny zajišťuje jádro.

Halasně vyjadřovaný zájem na budování spojení s Francií může mít u nás jediný výsledek – dostavbu Dukovan dostanou Francouzi, naši noví velcí spojenci. Budou jí stavět za ceny a ve lhůtách, které se hodí jim. My to pouze zaplatíme. Cestu jsme jim k tomu sami otevřeli, poté co jsme sami vyhnali potenciální ruskou a čínskou konkurenci. Ze hry budou i Američané, poté, co vypráskali svými dodávkami jaderných ponorek Austrálii Francii z Tichomoří. Je nepředstavitelné, aby u nás, na evropském zadním dvorku, znovu nad Francií triumfovali. To by v Bruselu nemohlo projít.

5. Zkrátka nepřijdou ani Rusové, kterým se dostane tučné satisfakce za urážky a příkoří

ze strany některých českých politiků. Nové jaderné bloky jsou hudba daleké budoucnosti a do té doby budeme draze platit za jedinou možnou náhradu našeho zakázaného uhlí – ruský plyn. Jde o globální dohody jdoucí přes naše hlavy, na které nemáme žádný vliv.

Nové jaderné bloky jsou hudba daleké budoucnosti a do té doby budeme draze platit za jedinou možnou náhradu našeho zakázaného uhlí – ruský plyn.

Letos nás bohužel asi čeká minimum dobrých zpráv. Ta o jádru mezi čistými zdroji energie jí ze všech uvedených příčin být může pouze těžko.

4. 1. 2022

Programové prohlášení Fialovy vlády. Ne politický, ale úřednicko-byrokratický text

Ivo Strejček

člen správní rady IVK

Koaliční vláda pod vedením Petra Fialy složená z pěti různých politických subjektů předložila 7. 1. 2022 Programové prohlášení vlády ČR, se kterým se ve středu 12. 1. 2022 ucházela o vyjádření důvěry v Poslanecké sněmovně PČR. Fialova vláda se opírá o spolehlivou většinu 108 hlasů, což z hlasování o důvěře činí politicky nezajímavý akt. Těto jistotě, o níž je vláda přesvědčena, odpovídají i formální a obsahová povrchnost celého textu.

Předložený dokument je – více než prohlášením jednotné vlády – prohlášením pěti různých koaličních stran.

Vládní programové prohlášení je vždy a v každém případě politickým dokumentem. Má a musí být dokumentem, který přesně popíše stav, ve kterém se vláda ujímá správy země a srozumitelně se přihlásí k tomu, kam za čtyři budoucí roky chce zemi pod svojí správou přivést. Tento charakter předloženého programového prohlášení nemá. Není politickým dokumentem, je kompilátem původně úřednických návrhů a je prostým byrokratickým výčtem obecného charakteru.

Po prostudování Programového prohlášení nabýváme dojem, že tak závažný, pro bu-

doucnost země klíčový, dokument, nemá jednotný rukopis. Text zřejmě neprošel sjednocující redakcí premiéra vlády. To je třeba považovat za další neomluvitelný deficit vládního dokumentu.

Pětikoaliční vláda ve svém textu potvrzuje, že už nijak nevybočuje z průměrného bezbarvého evropského politického mainstreamu.

Předložený dokument je – více než prohlášením jednotné vlády – prohlášením pěti různých koaličních stran. Právě proto, že text postrádá sjednocující redakční rukopis, dá se vcelku přesně odhadnout, která z politických stran „dodala“ ten či onen odstavec, jehož obsah je její „stranicovou“ prioritou. To nejen připomíná, ale ještě více zvýrazňuje vládní ideovou roztržitost, která bude Fialově kabinetu komplikovat vládnutí a v důsledku zamezí prosazení pro Českou republiku tolik nezbytných opatření.

Pětikoaliční vláda ve svém textu potvrzuje, že už nijak nevybočuje z průměrného bezbarvého evropského politického mainstreamu. Na žádném místě svého programu nenaznačuje sebemenší konflikt s EU, nedovolí si žádný provokativní názor, žádnou burcovující myšlenku vůči EU. Naopak, uchyluje se k euroservilitě a evropeistickým frázím a klišé. Čekali jsme ale něco jiného?

Fialově vládě evropský neutralismus a bezzubost vůči institucím EU vyčítat nemů-

žeme, stejně jako jsme nečekali pootočení jednostranného sloganu „patříme na Západ“. Nikdo z členů vládní koalice nikdy nehlásal, že by chtěl prosadit do svého vládnutí něco, co by mohlo být (byť jen okrajově) v rozporu s názorem bruselských institucí a co by nebylo namířeno proti Rusku a Číně. Proto nás v Programovém prohlášení nepřekvapuje, s jakou vstřícností tato vláda „považuje Green Deal za příležitost“, nepřekvapuje nás, že „dokončení vnitřního trhu považuje za prioritu“, nepřekvapuje nás, že se „ještě více zaměří na ochranu spotřebitele podle kritérií EU“, nepřekvapuje nás, že bude bojovat s emisemi skleníkových plynů tak, aby „Česká republika dosáhla klimatické neutrality do roku 2050“. Ani o obsahu vládního závazku k „provedení revize vztahů s Ruskem a Čínou“ si proto nemyslíme, že by mělo jít o změny k lepšímu.

Nikdo z členů vládní koalice nikdy nehlásal, že by chtěl prosadit do svého vládnutí něco, co by mohlo být (byť jen okrajově) v rozporu s názorem bruselských institucí.

Programové prohlášení Fialovy vlády potvrzuje, že půjde o vládu jen obtížně schopnou zvládnout vážná témata dneška a blízké budoucnosti, za to se bude koncentrovat na zvládání obsahově komunálně-detailních témat v kombinaci se servilitou k EU. A to vůbec není dobrá zpráva pro tuto zemi.

11. 1. 2022

Německo na křižovatce a my s ním

Jiří Weigl
výkonný ředitel IVK

Německo jako jeden státní celek trvá něco málo přes sto padesát let, a to ještě se čtyřicetiletou studenoválečnou přestávkou. To není mnoho, ale za tuto dobu se opakovaně jasně prokázalo, že německá jednota představuje pro Evropu i pro Německo samotné velkou zkoušku. Právem se totiž říká, že Německo je příliš velké pro evropskou rovnováhu, ale příliš malé na to, aby Evropu dokázalo ovládnout a vést. Tuto myšlenku rádi používají a parafrázuji pozorovatelé mimo Německo, německým politikům však bohužel bývá vlastní jen v případech vzácných výjimek.

Právem se totiž říká, že Německo je příliš velké pro evropskou rovnováhu, ale příliš malé na to, aby Evropu dokázalo ovládnout a vést.

Tou první byl „železný kancléř“ Otto von Bismarck, který sjednocení devět století rozdělené země uskutečnil v pruské režii „krví a železem“. Dosáhl toho brilantní mocenskou a diplomatickou hrou, válkami a silou, které dokázal umně dávkovat. Přitom však dobře věděl, že stvořil monstrum, které rozvrátí křehkou velmocenskou rovnováhu v Evropě, a proto jeho zahraniční politiku jako kancléře nové Německé říše lze charakterizovat jedním slovem – zdrženlivost. Usiloval o spojenectví s rakouskými Habsburky, které předtím u Sadové porazil, i s ruskými Romanovci. K revanšistické Francii, snící o odčinění porážky u Sedanu,

kterou jí uštědřil, se choval umírněně, Británii se snažil neprovokovat rezignací na koloniální dobrodružství. S úspěchem dokázal proplouvat úskalími nejvyšší světové politiky a hrát roli „čestného makléře“, jak se sám charakterizoval. Cílem bylo, aby si Evropa na nový kolos ve svém středu zvykla a skuteční či potenciální rivalové se proti němu nespojili.

Raketově rostoucí síla německé velmoci působila závrat' Bismarckovým nástupcům a jejich velikášství, nerealistické ambice a z nich plynoucí agresivita rozvrátily starý evropský řád.

Srovnatelného nástupce bohužel neměl. Raketově rostoucí síla německé velmoci působila závrat' jeho nástupcům a jejich velikášství, nerealistické ambice a z nich plynoucí agresivita rozvrátily starý evropský řád. Nakonec se proti Německu spojili takoví úhlavní nepřítelé jako revolucionářská Francie a ultrakonzervativní carské Rusko s německou hrozbou vystrašenou Británií. Výsledky vzniklé katastrofy první světové války známe. Změnila celý svět, změnila i Německo, ale ne v pozitivním směru. Změnila je na poníženou, zbídačelou revanšistickou zemi, ukřivděnou a prahnoucí po pomstě. Výsledkem byl Hitler, triumf nacistismu a šovinistická extáze, která přinesla druhou světovou válku a s ní spojené nepředstavitelné zločiny.

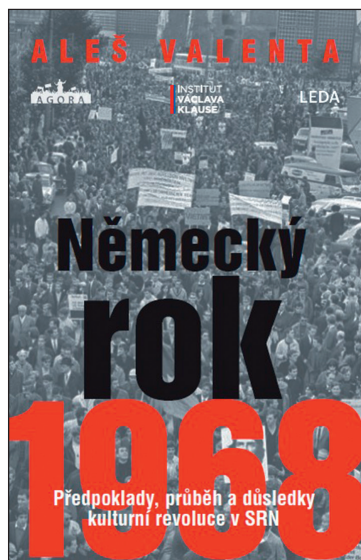
Německo bylo potrestáno, rozděleno, okupováno a demilitarizováno. Poražený a zahanbený národ byl podroben převýchově a jeho prioritou se stala usilovná každodenní tvrdá práce. Politikou byla zdrženlivost, opatrnost a realismus. Tato kombinace při-

nesla nečekané a rychlé ovoce – Západní Německo se stalo znovu hospodářským kolosem, stabilizátorem Západní Evropy ohrožené sovětskými ambicemi. Poučená politika spolkových kancléřů od Adenauera ke Kohlovi vrátila Německu prominentní místo v Evropě a vytvořila předpoklady pro znovusjednocení poté, co se Sovětský svaz a jeho blok začaly rozpadat. Nástrojem této německé rehabilitace a obnovy se stala i evropská integrace, zamýšlená svými otci zakladateli jako nástroj připoutání a zapojení Německa do okolní Evropy, jako cesta, která by odstranila hrozby plynoucí z Bismarckova riskantního díla.

Helmutu Kohlovi se podařilo rozptýlit obavy svých francouzských i britských partnerů, uklidnit polské a české sousedy a přesvědčit Gorbačova, že německé znovusjednocení bude ku prospěchu všech.

Helmutu Kohlovi se podařilo rozptýlit obavy svých francouzských i britských partnerů, uklidnit polské a české sousedy a přesvědčit Gorbačova, že německé znovusjednocení bude ku prospěchu všech. V tomto ohledu byl Kohl důstojným Bismarckovým nástupcem, který si všechna rizika spojená se sjednocením uvědomoval. Snažil se orientovat na budoucnost a s velkou nechtí se angažoval do všech aktivit, které hrozily otevřením Pandořin skříňek minulosti. Ve vztahu k nám byla jednou z nich i sudetoněmecká otázka, kterou se poněkud naivními iniciativami snažil otvírat a nějak znovu řešit Václav Havel. Kohl hrající umnou politickou hru doma i navenek nakonec souhlasil s podpisem česko-německé deklarace, která umožnila téma ▶

NABÍZÍME

Německý rok 1968 – Aleš Valenta

Zatímco konzervativci interpretují rok 1968 na Západě jako první krok na cestě, která přivedla Západ na práh „měkké“ varianty totalitarismu, názor dnešních západních elit i mnoha společenskovo vědních intelektuálů v bývalé „východní“ Evropě je právě opačný. Podle jejich soudu rozbili studentští rebelové autoritativní struktury poválečné společnosti ve prospěch vyššího stupně demo-kracie a osvobodivé plurality. Tyto dva postoje jsou zcela protichůdné, jelikož první z nich klade na první místo svobodu, zatímco druhý upřednostňuje rovnost, resp. permanentní levicovou radikalizaci „liberalismu“.

Studie *Německý rok 1968. Předpoklady, průběh a důsledky kulturní revoluce v SRN* se zevrubně zabývá tímto tématem, které je v českém prostředí – ostatně jako i pojem samotný – stále velmi málo známé a chápáné. Přitom se jedná o fenomén, který je základní příčinou nynější fatální degenerace západního liberalismu a těžké krize západní Evropy a Spojených států.

Prodává nakladatelství Leda: www.leda.cz

Mnichova a odsunu dát k ledu. Ve hře byly totiž věci pro Německo daleko podstatnější – jeho etablování se jako nové prvořadě evropské velmoci. Přes Kohlovu realistikou a zdrženlivou politiku se ukázalo, že historický problém Bismarckova odkazu stále trvá – během dvaceti let se Německo znovu stalo hospodářským gigantem, který

Kohl hrající umnou politickou hru doma i navenek nakonec souhlasil s podpisem česko-německé deklarace, která umožnila téma Mnichova a odsunu dát k ledu.

evropskou rovnováhu zcela rozmetl. Evropská unie přestala být rámcem, který Německo omezuje. Stala se naopak formou, jejíž pomocí Německo dnes Evropu ovládá. 17 let po přijetí eura se ukazuje, že Německo do významné míry právě díky společné měně dosáhlo mocenské postavení, o němž marně v minulém století usilovalo světovými válkami. Je rozhodující silou při utváření bruselské politiky, německé zájmy a německé slovo dominují. Proti vůli Německa se v dnešní Evropě nemůže odehrát nic.

Během dvaceti let se Německo znovu stalo hospodářským gigantem, který evropskou rovnováhu zcela rozmetl. Evropská unie přestala být rámcem, který Německo omezuje. Stala se naopak formou, jejíž pomocí Německo dnes Evropu ovládá.

Lze říci, že po hospodářské i politické stránce je dnes Německo na vrcholu. Je však nezbytné mít na paměti, že staré bismarckovské memento hrozí, možná ještě více než před sto padesáti lety. Od staronové velmoci to vyžaduje mimořádnou zodpovědnost, rozvážnost a zdrženlivost, pokud nechce křehkou stavbu dnešní evropské rovnováhy s německou hegemonií rozvrátit a zničit. Až dosud se to s většími či menšími problémy dařilo.

Proti vůli Německa se v dnešní Evropě nemůže odehrát nic.

Právě odcházející kancléřka Angela Merkelová byla ztělesněním takové klidné, rozvážné a zdrženlivé síly, kterou složitý evropský mechanismus vyžadoval. Přesto se především ve vnitřní politice nedokázala vyvarovat zbrklých řešení, jež byly vyvolány různými jejími momentálními vnitropolitickými kalkulacemi, avšak budou mít zásadní dlouhodobé dopady na celou společnost – radikální odklon od jádra v energetice a otevření dveří orientální migraci. Jinak však fungovala jako spolehlivá pojistka řádu a předvídatelné politiky beroucí ohled

na druhé. Je však třeba k tomu dodat, že vládla v mimořádně šťastném a relativně klidném období na nafukujícím se polštáři bohatství, které euro do Německa z celé Evropy přináší. Přesto ani to nestačilo udržet v EU Velkou Británii, která si včas uvědomila, že krvavě nezvítězila ve dvou světových válkách proto, aby skončila jako součást Německem zcela dominantního bloku.

Právě odcházející kancléřka Angela Merkelová byla ztělesněním takové klidné, rozvážné a zdrženlivé síly, kterou složitý evropský mechanismus vyžadoval.

Nadcházející éra přináší zásadní geopolitické změny – ve světě nástup Číny jako světové velmoci, nejasný vývoj v USA, nespokojené a frustrované Rusko, a na domácí, tj. evropské frontě rozpory mezi jihem, severem a východem uvnitř EU. To vše vyžaduje rozvážné, poučené a zdrženlivé vedení ze strany dominantní evropské velmoci. Můžeme se pouze obávat, jak této roli a závazku bude dnes schopna dostát.

Německo se tak znovu ocitá na staré křižovatce.

Zdá se, že současná levicová trojkoalice, která v Německu přichází k moci, se příkladem starého konzervativce, velkého „železného“ kancléře, ani opatrné a rozvážné fakticky silně levicové Mutti Merkel přes všechna ujišťování inspirovat nehodlá. A tak jako ti v moderních německých dějinách, kteří Německo, Evropu a svět zavlekli do neštěstí a katastrof, i noví vládcové Německa více než pro zdrženlivost a realismus horují pro radikalismus, velikášství a pochybné ideologické vize. Nerealistická ideologická zelená předpojatost a fanatismus charakterizují jak zveřejněnou ko-

aliční smlouvu, tak celý politický diskurs, který začal ovládat německou politiku. Fanatická zelená ideologie, zdá se, potlačuje jakékoliv rozumné politické a ekonomické uvažování a hrozí těžce poškodit nejen německé hospodářství a životní úroveň Němců, ale způsobit zásadní hospodářské problémy i německým partnerům v EU. Představy, že lze vznikající problémy překonat rychlou federalizací EU, jak postuluje koaliční smlouva, a tak je de facto řešit silou, pak musí u každého realistického člověka v Evropě vyvolávat strach. Fantasmagorické pokrokářství, nevážící si tradic, oslavující masovou migraci a genderové chiméry stojí dnes v základech politiky nové vlády.

Nerealistická ideologická zelená předpojatost a fanatismus charakterizují jak zveřejněnou koaliční smlouvu, tak celý politický diskurs, který začal ovládat německou politiku.

Německo se tak znovu ocitá na staré křižovatce. Dvakrát na ní neuspělo, dvakrát přesvědčilo Evropu i svět, že tento kolos je pro ostatní nebezpečím. Dnes absolvuje třetí pokus a vstupuje do něj s názory a prioritami, které vzbuzují minimálně vážné pochybnosti a odpor a mnohým nahánějí obavy. Zatím se nezdá, že bude ochotno brát ohled na druhé a postupovat zdrženlivě.

Musí být společným přáním nás všech, aby tomu tak nebylo. Opakování historie si nemůžeme dovolit. To bude největší zahraničněpolitická výzva pro novou českou vládu. Nezdá se však, že by si to uvědomovala, a byla ochotna k tvrdé obraně českých zájmů. Kéž bychom se v tomto pocitu mylili.

publikováno v týdeníku Reflex č. 51–52,
16. 12. 2021

IVK k útoku Markéty Pekarové Adamové na Maďarsko

Nehorázný výrok předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Markéty Pekarové Adamové o tom, že Maďari mají v nadcházejících tamních parlamentních volbách vyhnat svého dlouholetého premiéra Orbána, jsou těžko uvěřitelným, v historii česko-maďarských vztahů naprosto bezprecedentním nepřátelským útokem ze strany jednoho z našich nejvyšších ústavních činitelů.

Paní Pekarová svými slovy poškozujícími vlastní zemi a její zahraniční politiku potvrzuje, že nezralé arogantní osoby do vrcholných státních funkcí nepatří. Něco takového snad mohla říkat jako šéfka okrajové politické strany, ale nemůže to vyslovit jako předsedkyně Poslanecké sněmovny.

Vyzýváme vládu, aby se od vystupování Markéty Pekarové Adamové oficiálně distancovala a ujistila maďarskou stranu, že to není oficiální postoj České republiky.

Vyzýváme Poslaneckou sněmovnu, aby svoji předsedkyni z její funkce odvolala.

Institut Václava Klause, 10. 1. 2022